

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallof

Museu del Cinema - c/ Sèquia, 1 - 17001 Girona - Tel: 972 412 777 - Fax: 972 413 047 - E-mail: museu_cinema@ajgirona.org

Museu del Cinema
www.museudelcinema.org
c/ Sèquia, 1 - Girona Tel. 972 412 777

BRANDO

EL ROSTRE IMPENETRABLE

EXPOSICIÓ
9 DE FEBRER A 18 D'ABRIL DE 2004

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallof

Ajuntament de Girona

membra protector
el Periódico

Marlon Brando, On the Waterfront (Columbia Pictures) Courtesy: Allam Archives Fotografica, Dany galle, innocead

Exposició temporal

Ajuntament de Girona

BRANDO

El rostre impenetrable

A prop de complir 80 anys, Marlon Brando sobreviu al seu mite a diferència d'altres estrelles cinematogràfiques de la seva generació. També sobreviu un cert enigma de l'actor. Com el seu rostre, amagat o transformat amb diverses màscares, Brando es presenta impenetrable i esquiu. Salvatge i tendre, amb cos de boxejador i cara de poeta, va encarnar un nou tipus de masculinitat (i d'erotisme exhibit amb samarretes mullades) amb tanta força com recança.

Amb la consciència que Brando sempre s'escapa, l'exposició vol acostar-se cap aquesta estrella que, sembla, que no ho va voler ser.

SUMARI

Fitxa tècnica
Guió
Especificacions tècniques
Activitats relacionades

FITXA TÈCNICA

Producció:	Museu del Cinema - Col·lecció Tomàs Mallol
Idea i guió:	Imma Merino Salvador Montalt
Fotografies:	Album. Archivo fotográfico
Disseny:	Innovard
Muntatge audiovisuals:	Imago produccions
Membre protector:	El Periódico de Catalunya

■ Inauguració:	dilluns 9 de febrer de 2004, a les 19.00h
■ Exposició:	del 10 de febrer al 18 d'abril de 2004
■ Horari:	de dimarts a divendres: 10.00h a 18.00h. Dissabte: 10.00h a 20.00h Diumenge: 11.00h a 15.00h.
■ Lloc:	sala d'exposicions temporals del Museu del Cinema
■ Entrada:	gratuïta

BRANDO

El rostre impenetrable

1. EL ROSTRE IMPENETRABLE

A punt de complir 80 anys, Marlon Brando fa temps que sobreviu a altres mites també creats a la dècada dels 50, com ara Marilyn Monroe i James Dean. Format com actor amb Stella Adler, una seguidora del Mètode de Stanislavski, i després de mostrar el seu talent als teatres de Broadway, Brando es revela al cinema amb *Un tramvia anomenat desig*. Aquest film d'Elia Kazan va aportar una icona: El cos musculós de Brando marcat per una samarreta molla i esquinçada. Durant els anys 50, l'actor esdevé una estrella i crea altres icones de masculinitat juvenil, com ara la del rebel sense causa vestit de cuir a *El salvatge*, mentre construeix personatges amb una intensitat emocional que perdura en el Brando adult, com ho exemplifica la seva interpretació confessional a *L'últim tango a París*. Brando, sempre referit com un home angoixat, ha pouat de les seves emocions per crear personatges amb una aparença dura que amaga una tendresa i una vulnerabilitat que va reflectint-se en el seu rostre. Però Brando, estrella sense voler que ha renegat de Hollywood i ha mantingut una polèmica militància en diverses causes, també ha cultivat el gust per la màscara, de manera que el maquillatge li ha servit per caracteritzar molts personatges, però potser també per ocultar-se i protegir-se. Exhibit i amagat, tendre i salvatge, Brando manté un enigma. Aquesta exposició ho té present i per això ha manllevat el títol amb què va exhibir-se a l'estat espanyol l'únic film dirigit per l'actor: *El rostre impenetrable*.

1.1. Biofilmografia

3 d'abril de 1924. Marlon "Bud" Brando neix a Omaha (Nebraska).

1926-1930. La família canvia sovint de casa. Dodie, la mare, es refugia en la beguda. El nen Brando, molt emmarat, entremaliat, bromista, foteta, imitador i líder.

1936-1938. La crisi del matrimoni degenera en episodis de violència domèstica. Brando s'encara al pare. Separació, reconciliació i nous canvis de casa.

L'adolescent Brando, mal estudiant, xala en contacte amb els animals, el jazz, la bateria i les noietes. Acaba expulsat de l'institut de Libertyville, per mala conducta, i el pare l'envia a l'Acadèmia Militar Shattuck, a Fairbault (Minnesota).

1943. Rebel contra l'autoritat acadèmica, també l'expulsen de Shattuck. Mai no acabarà l'ensenyament secundari.

1943. Marlon Brando arriba a Nova York. Al cap d'uns mesos, es matricula a l'escola teatral New School for Social Research, al Greenwich Village. Captivat totalment per la professora d'interpretació Stella Adler, que n'esdevindrà amiga, mentor i potser amant.

Es retroba amb Wally Cox, amic de la infantesa. I Dodie, la mare, aviat també va a viure a Nova York. Sovint, el noi ha de sortir a buscar-la pels bars del West Side.

19 d'octubre de 1944. Brando debuta amb èxit a Broadway, amb l'obra *I remember mama*, de John van Druten.

1946. Stella Adler fa incloure Brando al repartiment del desafiant drama contemporani *Truckline Cafe*, de Maxwell Anderson. És el primer contacte professional amb Elia Kazan, productor de l'obra.

Brando va per l'*Actors Studio*. Rep ofertes de Hollywood, accepta passar-hi una prova. Moment àlgid de la carrera teatral. Comparteix escenaris amb Katherine Cornell, a *Càndida*, de George Bernard Shaw; amb el seu admirat Paul Muni, en *A flag is born*, de Ben Hecht; amb Tallulah Bankhead, a *L'àguila té dos caps*, de Jean Cocteau.

3 de desembre de 1947. Al teatre Ethel Barrymore, de Nova York, estrena apoteòsica d' *Un tramvia anomenat desig*, de Williams, dirigida per Elia Kazan, amb Jessica Tandy, Karl Malden i Kim Hunter. Brando en farà 500 representacions.

1948. Dodie, la mare, s'ha recuperat de l'alcoholisme. Brando passa al pare un xec setmanal de 550\$. Brando pateix atacs d'ansietat, amb freqüents trastorns psicosomàtics. Es posa en mans de la terapeuta Bela Mittelman i comença el seu llarg vincle amb la psicoanàlisi.

Final de 1949. Signa el contracte per *Els homes*, la seva primera pel·lícula. Ingressa a un hospital de veterans de guerra, per aprendre què era viure en una cadira de rodes.

Estiu de 1950. Ja ha signat amb Warner Brothers el contracte per a la versió cinematogràfica d'*Un tramvia anomenat desig*. Primers privilegis d'actor important i primera topada amb la premsa.

Setembre de 1951. Estrena del film *Un tramvia anomenat desig*, amb gran èxit de crítica, que remarca la interpretació de Brando.

L'actor torna a Nova York. Gairebé tot el que ha guanyat, ho ha donat al pare, perquè es pogués comprar un ranxo a Nebraska.

A Mèxic, durant el rodatge de *Viva Zapata*, Brando coneix Movita Castañeda; amb qui mantindrà relacions intermitents al llarg de 15 anys. Serà la segona dona amb què es casarà.

Brando supera el repte de fer el Marc Antoni a *Juli Cèsar*, de J.L. Mankiewicz, rodejat de prestigiosos actors shakespearians. Tercera nominació als Oscar.

El salvatge, de Laszlo Benedeck, és el primer fracàs a taquilla de Brando; però impacta el jovent i converteix l'actor i l'estètica *motard* en icona de rebel·lia.

Estiu de 1953. Brando retorna al teatre inesperada i fugaçment, en una improvisada gira estiuenca per la costa Est, amb amics seus de Broadway. De passada, fuig de Movita.

Pressionat, Brando acaba acceptant de treballar amb Kazan a *La llei del silenci*, després de parlar personalment de la delació. Hi guanyarà el primer Oscar.

Dodie emmalalteix i, el 31 de març de 1954, mor. Brando es trasbalsa. Perd el referent "d'una passió per la puresa i d'una actitud cap als animals, la terra i la música".

1955. Mentre participa en produccions típiques de Hollywood, Brando funda Pennebaker Productions, en homenatge a la mare, Dorothy "Dodie" Pennebaker; com a recurs financer, i per a promoure un cinema de valor social. En nomena president el pare, arruïnat; però les tensions entre ells no s'acaben.

Novembre de 1955. Brando coneix l'actriu presumptament hindú Anna Kashfi. Se n'enamora, li munta un pis i s'hi acaba casant, en secret, l' 11 d'octubre de 1957.

16 de maig de 1958. Neix Christian Dev Brando. Kashfi i l'actor conviuen poc i malament. Se separaran el 25 de setembre de 1958 i es divorciaran el 22 d'agost de 1959.

La Pennebaker Prod. fitxa Stanley Kubrick per dirigir el que després serà *El rostre impenetrable*. Brando la dirigirà, en abandonar-lo Kubrick –per fer *Espartac*.

4 de juny de 1960. Segon matrimoni de Brando. Ara, amb Movita, de qui tindrà un fill i una filla.

Octubre de 1960. A Tahití, participa en el rodatge d' *El motí de la Bounty*. S'enamora de la noieta Tarita Tumi Teriipaia i descobreix l'atol·ló Teti'aroa, que acaba comprant.

1961. S'estrena i fracassa *El rostre impenetrable*. Anna Kashfi embogeix i Brando manté batalles constants per la custòdia de Christian, el fill. Té obligacions econòmiques amb Movita i els fills d'ella. N'espera un altre, de Tarita. La Pennebaker té pocs recursos. I massa amics depenien de l'ajut de l'actor. Brando treballa en pel·lícules, sense mirar prim, per poder finançar-ho.

1963. Participa en mitings i marxes pels drets civils dels negres. Fa costat a personalitats com Martin Luther King i l'alcalde John Lindsay. Més endavant, entrarà en contacte amb el grup radical Panteres Negres.

1965. A *La canalla humana*, Brando torna a trobar un bon director, Arthur Penn, amb qui comparteix inquietuds.

1968. En plena revolta juvenil, incorpora un excèntric gurú a *Candy*, del seu amic Richard Marquand, i protagonitza el film militant *Queimada*, de Gillo Pontecorvo.

1970. Brando s'implica en *El Padri*, de F.F. Coppola, i fa un dels seus millors treballs.

1971. De la mà de Bernardo Bertolucci i en companyia de Maria Schneider, s'aboca totalment al seu personatge de *L'Últim tango a París*. Un extraordinari, valent, vertiginós i impúdic exercici de despullament personal.

1973..Envia l'apatxe Sacheen Ploma Petita a la cerimònia dels Òscar, perquè rebutgi el que li han concedit per *El Padrí*, com a denúncia del tracte als indis, i durant uns anys es mobilitza en suport al Moviment Indi Americà.

1975. Amb Jack Nicholson i a les ordres d'Arthur Penn, converteixen *Missouri* en una mena de *happening* interpretatiu. Comença a cobrar moltíssim per curts períodes de feina. En els anys immediatament posteriors, guanya més de 10 milions de dòlars per aparèixer menys d'una hora en pantalla, sumant les seves breus aparicions a *Apocalypse Now*, *Superman*, *La fórmula* i la sèrie *Raíces*.

Els huracans malmeten tot el que havia volgut fer a Teti'aroa. Es reclou a la casa de Mulholland Drive, que converteix en una mena de refugi blindat. Obès i gairebé retirat durant una dècada, torna al cinema per interpretar un advocat anti-apartheid a *Una àrida estació blanca* i per parodiar el seu propi Vito Corleone, a *El novell*.

16 de maig de 1990. Christian Dev Brando mata Dag Drollet, l'amant de la seva germana Cheyenne, a la casa de Marlon Brando. El mateix actor va prendre la pistola al fill i va trucar la policia. La defensa del fill desdinerà Brando, que ven la seva autobiografia per 4 milions de \$ i accepta intervenir a *Critòfol Colom: el descobriment*, de John Glen.

1995. Cheyenne, víctima de trastorns mentals des de la mort del seu amant, acaba penjant-se, després d'un seguit d'intents anteriors de treure's la vida.

Entre 1995 i 2001, treballa en dues ocasions amb el gentil Johnny Depp, a *Don Juan de Marco* i *The Brave*.

2001. A *The Score*, Frank Oz encara Brando, Robert De Niro i Edward Norton. Tres generacions d'una escola interpretativa, a qui fa protagonitzar tres generacions de lladres intel·ligents. L'obesitat reclou Brando en una posició gairebé estàtica.

1.2. Primers anys

Marlon Brando viu la seva infància i adolescència en un medi rural i dins d'una família esquinçada per les absències i infidelitats del pare (home violent i autoritari amb el qual, sentint-se menystingut, sempre va mantenir una relació difícil) i l'alcoholisme de la mare, una dona poètica i fràgil que l'inspira la sensibilitat per la natura i la creació artística./

1.3. Plenitud als anys 50

L'any 1943, Brando arriba a Nova York i, malgrat que dubta què fer a la vida, estudia interpretació i exhibeix el seu talent als teatres de Broadway. Debuta a Hollywood l'any 1950 amb *Homes* i triomfa plenament amb *Un tramvia anomenat desig*. Durant els 50, experimenta la fama i la mitificació mentre encarna rebels i inconformistes en films d'èxit notable.

1.4. Davallada als anys 60

Comença els anys 60 amb el fracàs d'*El rostre impenetrable*, l'únic film que ha dirigit, i de *El motí de la Bounty*. Adquireix fama de problemàtic mentre s'acumulen els fracassos de taquilla dels seus films, tot i l'interès de títols com *La canilla humana* o *Reflexos en l'ull daurat*. Es fan evidents els seus problemes de pes i el seu compromís social es fa actiu.

1.5. Resurrecció als anys 70

A l'any 1970, Coppola el vol per a *El padrí*, però el productor Robert Evans desconfia i accepta pagant només 50.000 dòlars a l'actor. El film és un gran èxit de Brando, que l'any 1972 interpreta *L'últim tango a París*, on fa una creació-confessió memorable. Acaba la dècada cobrant un milió de dòlars per una breu aparició a *Superman* i *La fórmula* i creant una altra icona: Kurtz a *Apocalypse Now*.

1.6. El crepuscle dels últims anys

Durant els anys 80, viu apartat, cada cop més obès i deprimat. A finals de la dècada, retorna amb *Una àrida estació blanca*. Els 90 comencen amb Christian Brando matant el xicot de la seva germanastra Cheyenne, que se suïcida l'any 1995. Brando es reclou a la seva casa de Mulholland Drive i, esporàdicament (per motius econòmics o d'amistat: el cas Johnny Depp) apareix en algun film.

2. EL ROSTRE EMMASCARAT

“La gent sensible és molt vulnerable”, va comentar-li Marlon Brando a Truman Capote en una entrevista realitzada l'any 1957. I Harold Clurman, referint-se a la tristesa i neguit de l'actor, va escriure sobre el seu amic: “Ha desenvolupat una màscara que a vegades el fa mentir, fingir, provocar”. Clurman va ser un dels impulsors del Group Theatre (que va assumir el mètode Stanislavski, que proposa a l'actor buscar dins seu per crear el personatge) junt amb la seva dona Stella Adler, la qual va formar Brando com actor i potser va ajudar-lo a canalitzar les seves angoixes. Brando ha afirmat d'Adler que va ensenyar-li a no fingir una emoció sense experimentar-la durant l'actuació. A partir del Mètode, el rostre (i el cos) de Brando fa sentir que viu, pateix i expressa emocions. A la vegada, aquesta exteriorització de l'interior té un contrapunt en el gust per la màscara exhibit per Brando. La màscara ajuda a crear el personatge, però alhora pot ser una forma de protecció i de distància. Amagat al darrere, l'actor també pot sentir-se més lliure.

2.1. Improvisació dins del Mètode

Stella Adler va adonar-se de la potència de la mirada, la veu i la presència (més tard, Bertolucci va apuntar que Brando sempre domina l'espai que ocupa) del seu excepcional alumne, però també del fet que aquest podia interpretar qualsevol paper per l'increïble amplitud de les seves pròpies emocions. Assumint el “Mètode” i estimulat per un director del “Actor's Studio” com Elia Kazan, Brando fa aparèixer a l'exterior el que passa a l'interior del personatge i, en certa manera, de l'interpret. Deixant fluir la memòria i la imaginació afectives, va improvisar moments de gran autenticitat emotiva. A la *Llei del silenci*, n'hi ha dos meravellosos exemples: Com recull i es posa el guant d'Eva Marie Sant i la memorable escena del taxi amb Rod Steiger (vegeu el vídeo adjunt).

2.2 Darrere la màscara

Marlon Brando admirava l'habilitat per disfressar-se del versàtil Paul Munni, al qual va aconseguir imitar plenament a *El padrí* mantenint-se ocult darrere el maquillatge i la parla. La imatge de Vito Corleone és la màxima creació conjunta de l'actor i el seu maquillador, Phil Rhodes, l'amic que, des de *Viva Zapata!*, va ajudar-lo a amagar-se i alhora a expressar-se amb màscares.

2.2.1/ Transformació facial

La transformació del rostre ha sigut una manera d'acostar-se a l'Altre (el mexicà Zapata, el japonès Sakini, el gurú indi de *Candy*) i a vegades de deformar la seva bellesa (*La llei del silenci*)

2.2.2/Canvi de pentinat

Tenyits de negre, ros pàl·lid o de blanc, engominats, llargs, els cabells també han permès Brando cultivar el gust per la disfressa mantingut amb el cap aïllat del gegantí Kurtz d'*Apocalypse Now*.

2.2.3/ Canvi de barret

Atent al que significa el vestuari en la composició del personatge, l'actor també ha convertit els barrets en objectes significants que ajuden a transmetre l'estat emocional del personatge.

2.3 El joc amb la veu

Amb un cultivat talent natural per imitar veus i accents, Brando ha diversificat la seva veu per compondre cada personatge. A més, ha aportat una manera de parlar que, menjant-se a vegades paraules, juga amb el murmuri, el balbuceig i l'eloqüència dels silencis a la recerca de la naturalitat interpretativa i el significat emocional. La veu també és disfressa que construeix un personatge. En el cas d'*El Padrí*, va imaginar-se que un tret va travessar la gola de Vito Corleone. D'aquí, la seva veu rogallosa.

3. EL ROSTRE TENDRE DEL SALVATGE

A *Un tramvia anomenat desig*, Marlon Brando encarna la brutalitat en tensió amb la sensibilitat i la fragilitat de Blanche Dubois. Però, amb el seu magnetisme sexual, Brando crea un Stanley Kowalski malhumorat, violent i cruel que alhora es mostra com un nen amorós i desvalgut amb Stella, la dona que estima. Aquesta imatge del salvatge, però amb una tendresa continguda revelada amb la dolçor i amabilitat del rostre, va renovar-se amb els rebels, fracassats i inconformistes que Brando va assumir als anys 50: el malenconiós revolucionari Emiliano Zapata; el boxejador de mala vida que es redimeix per amor a *La llei del silenci*; el mateix motorista malcarat i descregut de *Salvatge*. Una dualitat que, en certa manera, ha perseverat, fins i tot en el cas de l'home desesperat de *L'últim tango a París*. En certa manera, la duresa dels personatges de

Brando és una màscara que amaga una sensibilitat, una tendresa i una vulnerabilitat íntimes que van emergint. Al capdavant, la duresa amaga una fragilitat molt humana.

3.1/ Cos de boxejador, cara de poeta

Patricia Bosworth, biògrafa de l'actor, aporta aquesta definició del Brando jove: "Un fornit cos de boxejador amb cara de poeta". Una imatge pròxima a la impressió que va tenir Truman Capote en descobrir-lo en un assaig d'*Un tramvia anomenat desig*: "Era com si al cos robust d'aquell noi amb físic de culturista li haguessin afegit el cap d'un estrany (...) perquè aquella cara no era dura."

3.2/ L'aparença salvatge

El primer Brando va convertir-se en icona juvenil: Les samarretes ajustades i les jaquetes de cuir van crear el vestuari dels "rebels sense causa" que volien imitar l'aparença salvatge de l'actor. Brando encarnava una masculinitat que, amb una aparença agressiva, exhibia una força sexual. Però Brando també és un mascle que a vegades pot semblar molt "femení".

3.2.1. Icona de masculinitat jove

3.2.2. Model d'altres rebels

3.2.3. Un cos treballat

3.3/La vulnerabilitat íntima

En un actor com Brando el rostre expressa el món interior. Així, mentre que el seu cos jove mostra la duresa aparent del personatge, el seu rostre apunta una complexitat íntima, una sensibilitat que el fragilitza i el fa pròxim. En un film com ara *La llei del silenci*, el jove dur i cregut va fent-se delicat, tendre i vulnerable. Es percep quan es posa el guant d'Eva Marie Saint, malgrat que també aparegui amb una pistola a la ma. Una altra cosa és la delicadesa amb què Vito Corleone amanyaga el seu gat (convertit en objecte) mentre ordena un assassinat.

3.3.1. La tendresa del salvatge

3.3.2. La intensitat eròtica del Brando adult

4. EL ROSTRE CASTIGAT DE L'ESTRELLA

L'actor es convertí en estrella. Forjat prestigiosament al món teatral de Nova York, Marlon Brando va fer-se actor de cinema amb les sis primeres pel·lícules de la seva carrera, de la mà de directors com Elia Kazan i J.L. Mankiewicz. I esdevingué un mite de Hollywood. Ell, però, des del primer moment, ha mantingut una actitud hostil contra l'anomenada fàbrica de somnis; tot i que en forma part. Alguns l'han acusat d'hipòcrita i d'especular amb la seva aurèola d'inconformista. D'altres, en canvi, li aplaudeixen l'agosarada heterodòxia. En qualsevol cas, la inevitable tensió entre l'actor i la seva condició d'estrella enrareix encara més la percepció de la complexa personalitat de Brando, li reforça la màscara.

4.1. L'autoconstrucció del personatge Brando

Marlon Brando ha tingut molta cura d'aparèixer públicament amb la imatge d'home sensible i rebel a les convencions socials; d'actor a qui no agrada actuar, sempre artísticament insatisfet; d'estrella que menysté el cinema, detesta Hollywood, odia la fama i no suporta les fans. Murri, s'ha empescat falses biografies; ha ensarronat la premsa groga amb declaracions escandaloses, que més endavant contradiria, i ha dictat unes extenses memòries en què juga sorneguerament amb la ficció de la seva pròpia vida. No en va, s'empipà força amb Truman Capote quan el retratà en la intimitat com un actor enfamosit, infantil, golafre, autocomplaent, malfiat i incapaç d'estimar ningú.

4.2. Rebel amb status d'estrella

Rebel i tanmateix estrella. Ran de l'Òscar per *La llei del silenci* (1954), Brando comença a cobrar sous astronòmics, participa en produccions de vocació comercial, es torna un manaire als platós, té casa a

Mulholland Drive, s'embolica en problemes matrimonials... com una autèntica star de Hollywood. Ni ell pot esquivar el glamour!

4.3. Star inconformista

L'estrellat de Brando és certament peculiar. Enamoradís i promiscu sexual, no trafica amb la vida privada. Propietari de l'atol·ló Teti'aroa, a Tahití, no el té tant com un caprici d'home enriquit, sinó per viure-hi la utopia de recuperar l'harmonia amb la Natura. Vol els diners de Hollywood, però sempre s'hi mostra bel·ligerant. L'èxit, el posa sovint al servei de causes justes...

4.3.1. L'estrella apallissada

Llevat de comptades excepcions, els personatges que Brando encarna tenen poc a veure amb els del típic galant de Hollywood; sobretot, per com els interpreta. Qui de l'antic star system hauria gosat protagonitzar L'últim tango a París? A la pantalla, l'actor Marlon Brando ha lluitat contra la seva imatge estel·lar. Sovint, els seus personatges reben pallisses sanguinolentes, rituals, gairebé masoquistes, com si es delís perquè el desfigurin.

4.3.2. L'obesitat

En l'obesitat del Brando actual, s'hi sol identificar físicament la decadència de l'actor. Des de fa dècades, se li interpreta la voracitat com un substitut de l'alcoholisme dels seus pares. També hi ha, però, la petja d'una certa autodestrucció, d'una necessitat pregonia i irrefrenable de fer malbé la pròpia bellesa corporal, d'acabar amb el mite del seu atractiu.

5. EL ROSTRE COMPROMÈS

La masculinitat que Brando aporta al proletari Kowalski d' *Un tramvia anomenat desig*, al revolucionari mexicà de *Viva Zapata*, al Marc Antoni de *Juli César* o al díscol motorista de *Salvatge* és una virilitat rebel, que es revolta contra l'estat de coses social. A la pantalla, es projecta la vitalitat del jove Marlon Brando i el seu rebuig gairebé angoixat de les institucions autoritàries –pare, escola, acadèmia...– i de les convencions socials que coarten la llibertat. Així, a la dècada dels cinquanta es convertí en emblema i referent contestatari de tota una generació. Paral·lelament, la solidaritat anònima que Brando practicava a Nova York, acollint i ajudant tota mena de desconeguts necessitats, esdevingué suport financer de causes justes, quan el cinema li millorà l'economia. I, finalment, la solidaritat deixà pas a la militància activa, de suport a Martin Luther King, als Panteres Negres, al moviment civil dels indis... quan disposà de fama i la va poder usar d'altaveu polític. La militància, Brando l'ha mantingut també des del cinema, com actor, productor i director, en la tria de personatges i d'històries, en la manera de representar-ho.

➤ L'exposició:

Està formada per:

- 82 fotografies, procedents la majoria d'elles del fons d'imatges cinematogràfiques d'Album. Archivo fotográfico
- 5 audiovisuals amb curts fragments d'algunes de les millors pel·lícules de Brando:
  - El rostre emmascarat
  - El rostre castigat
  - El rostre impenetrable
  - El rostre rebel
  - Les veus de Brando
- Selecció dels fragments dels audiovisuals i textos elaborats per Imma Merino i Salvador Montalt, comissaris de l'exposició.
- Ocupa la Sala d'exposició Permanent del Museu del Cinema: 120 m2

CICLE DE CINEMA: Brando. El rostre impenetrable

Com a activitat complementària a l'exposició temporal "*Brando. El rostre impenetrable*", comissariada per Imma Merino i Salvador Montalt, i que s'exposa al Museu del Cinema fins el 18 d'abril de 2004, s'han seleccionat quatre grans pel·lícules que volen ser una mostra d'alguns dels millors treballs interpretatius realitzats per Marlon Brando en el cinema. La irrupció de Brando com a actor cinematogràfic en els anys 1950 va trencar els motlles del que havien estat els mètodes interpretatius fins llavors. Seguidor del mètode Stanislavski, Brando construeix els seus personatges amb una intensitat emocional que el converteixen en un dels millors actors de cinema del segle passat i una de les primeres icones de la masculinitat juvenil rebel.

A Streetcar named desire (Un tranvía llamado deseo)

Dimarts, 17 de febrer de 2004

22:30 h

Direcció: Elia Kazan - **Intèrprets:** Vivien Leight , Marlon Brando, Kim Hunter, Karl Malden. EUA, 1951 (B/N, 122') VOSE

L'obra de Tennessee Williams va trobar en el director Elia Kazan i en un repartiment de gran talent el millor vehicle per ser adaptada al cinema. Ambientada a Nova Orleans els anys posteriors a la Segona Guerra Mundial, Vivien Leigh hi llueix especialment en el personatge de Blanche Dubois, una dona que es trasllada a viure a casa de la seva germana, amb un munt de secrets sobre els motius reals que l'han obligat a fugir del seu poble. La seva presència provocarà un xoc d'alt contingut dramàtic i sexual amb els membres de la seva família, especialment amb Stanley, el brutal i torturat marit de la seva germana, interpretat per Marlon Brando.

On the Waterfront (La ley del silencio)

Dimarts, 24 de febrer de 2004

22:30 h

Direcció: Elia Kazan – **Intèrprets:** Marlon Brando, Eva Marie Saint, Karl Malden, Lee J. Cobb. EUA, 1954 (B/N, 104') VOSE

Marlon Brando i Elia Kazan van tornar a col·laborar en aquesta pel·lícula, rodada mentre el director testificava davant el tristament famós Comitè d'Activitats Antiamericanes. Kazan va reconèixer que la història del treballador que s'enfronta al seu propi sindicat era la seva pròpia història i, des de llavors, bona part de la seva carrera es va dedicar a justificar-se davant els que el consideraven un delator menyspreable. Cinquanta anys més tard, la pel·lícula es pot considerar encara la que conté una de les interpretacions més impressionants que ha fet mai un actor. Com va escriure Kazan en la seva autobiografia, "pot ser que hi hagi una pel·lícula amb una interpretació millor que aquesta de Marlon Brando, però jo no sé quina és".

Ultimo tango a Parigi (El último tango en París)

Dimarts, 2 de març de 2004

22:30 h

Direcció: Bernardo Bertolucci - **Intèrprets:** Marlon Brando, Maria Schneider, Jean-Pierre Léaud, Massimo Girotti. Itàlia-França, 1972 (125') VOSE

Als anys 70, Francis Ford Coppola i Bernardo Bertolucci van proporcionar a Marlon Brando tres personatges que van coronar la seva carrera d'actor genial i controvertit: els de "El Padrino" i "Apocalypse Now", per part de Coppola, i el d'"El último tango en París", per part de Bertolucci. L'atreuiment del director italià va trobar la seva mesura justa en l'esforç i passió de Brando per a una pel·lícula que va causar una gran revolució en el cinema de 1972. Mai fins llavors un director i un actor consagrats havien gosat filmar un història amb un contingut sexual tan explícit. Com el maig del 68 al qual Bertolucci s'ha referit últimament, la revolució va ser una flor que no va fer estiu, però va marcar la consciència i les retines de tota una generació de cinèfils.

The Godfather (El Padrino)

Dimarts, 9 de març de 2004
22:30 h

Direcció: Francis Ford Coppola - **Intèrprets:** Marlon Brando, Al Pacino, James Caan, Robert Duvall. EUA, 1972 (171') VOSE

Sempre que es promou una votació de "la millor pel·lícula de la història", els crítics trien "Ciudadà Kane", però els aficionats prefereixen "El Padrino". Un jove Francis Ford Coppola va rebre l'encàrrec d'adaptar la novel·la de Mario Puzo sobre la màfia italoamericana i ho va fer amb la mateixa passió que va posar en els seus projectes més personals. També va lluitar amb els executius dels estudis per imposar els noms de Marlon Brando i Al Pacino en el repartiment. Amençat d'acomiadament gairebé cada dia durant el rodatge, Coppola va aconseguir tirar endavant la seva visió del projecte i va convertir un relat de mafiosos en tot un tractat sobre el poder i les relacions familiars. Dos anys més tard va repetir l'èxit amb una segona part encara més rica i complexa, que explorava els orígens de Vito Corleone a Sicília.

LLOC: Cinema Truffaut (c/ Portal Nou, 7 - Girona)

SESSIONS: 22:30 h

Entrada: 4'5 €

Entrada Club d'Actors Museu del Cinema: 2'5 €

Col·labora: